

Kramerius 5

Digitální knihovna

Podmínky využití

Knihovna poskytuje přístup k digitalizovaným dokumentům pouze pro nekomerční, vědecké, studijní účely a pouze pro osobní potřeby uživatelů. Část dokumentů digitální knihovny podléhá autorským právům. Využitím digitální knihovny a vygenerováním kopie části digitalizovaného dokumentu se uživatel zavazuje dodržovat tyto podmínky využití, které musí být součástí každé zhotovené kopie. Jakékoli další kopírování materiálu z digitální knihovny není možné bez případného písemného svolení knihovny.

Hlavní název: **Česká pokladnice**

Vydavatel: **Karel Bellmann**

Vydáváno v letech: **[1855-1883], 1858**

Číslo ročníků: **3, 1**

Číslo výtisků: **3, 1**

Datum vydání čísla: **1858**

Stránky: **85, 86, 87**

HRST PŠENICE.

Národní pověst polská Vladislava Syrokomly.

I.

Starý Štěpán, vojta obce,
Tak byl člověk dokonalý,
Že byste se podobného
S svíčkou v světě nahledali.
Hlava pevná, duše pravá,
Tak se staral o hromadu,
Že i v nejkřutějších věcech
Nejlepší vždy dával radu.

A co bývá velmi zřídka,
Neb to v skutku vrána bílá,
Měli ho i páni rádi
I celá ho obec ctíla.
Každému vždy čině zadost,
Byl jak otcem visky celé;
Ale starost není radost,
Přišlo stáří omrzelé.
O holi už musil kráčet,
Tíží let a pečí shrben,
Moudrá hlava zšedivěla,
Už ho paměť opouštěla.
Proto jednou takto pravil:
„Milí sousedé, dovolte,
Abych si už odpočinul,
A jiného vojtu zvolte;
Neb má hlava stará, šedá.
Už mi spravovati neďá.“
Hromada se toho lekla —
Jednohlasně ma však řekla:
„Dokavád vám vůle Boží
Mezi námi žítí přeje,
Nebudeme vojtu volit,
Ať se jak chce s námi děje.“

Prosil, hrozil on i oni,
Každý líčil, co tím zkusí,
Až konečně vyjednali,
Že on vojtou zůstat musí.
Že však člověk v velkém stáří
Může zhasnout každou chvíli,
Tedy radil po otcovsku,
Nástupce by vyvolili;
Neb by se pak mohla strhnout
Hádka neb i rvačka mnohá,
Pohoršení dobrých lidí
A hněvání Pána Boha.
„To je dobře — přísvedčili,
Štěpán mluví svatá slova;
Ale načež hledat dále,
Vždyť tu dětva Štěpánova.
Má tři syny, statné syny,
Každý jenom chválen všude,
Znajít dobře správu obce,
Ať z nich jeden vojtou bude.
Ale který?“ — Už tu hádka,
Už se při tom povadili;
Jeden mluví, že Hrehory,
Druhý zase, že Vasili,
Třetí strana bezúhonná
Píše vruby pro Šimona.
Otec vida, že se různí
A že by to přišlo k vádě,
Shrnul s čela šedé vlasy
A tak mluvil ke hromadě:
„Jest tu lepších hospodářů —
Myslíte-li ale pevně,
Že se který syn můj hodí,

Je v tom láska vaše zjevně.
Vojtovství však velký úrad,
Vojta řídí své soudruhy;
Kdo má někdy sloužit obci,
Ať dokáže své zásluhy.“
A hle, nyní možná poznat,
Jaké který činy chová:
Hrehor poslán do Královce,
Vasil zase do Krakova,
Šimon půjde v Ukrajinu,
By sůl přivez pro dědinu.
Který pak, s pomocí Boží
Navrátiv se z cizí strany,
Větší přinese nám prospěchy
Buď za vojtu provolaný!
Za rok asi o té době,
Bůh snad popřeje mi žítí,
Všech třech pilně vyslechneme,
Bychom mohli vyvoliti.“
Hromada si zlatá slova
Pana vojty k srdci vzala
A od toho okamžení
Zvláště na Šimona čkala.

II.

Za rok asi o té době,
Jak byl vojta řekl komu,
Nejstarší syn Hrehor s loďmi
Z Královce se vrátil domů.
Hromada se ihned sešla,
Neb byl každý zvědochtivý,
A Hrehor všem při hostině
Vypravoval čáry, divy:
Jaký v Prusích pěkný život,
Jaký přepých neslýchaný,
Zpomínal však nejraději
Na klobouky a kaftany.
„O halené ani řeči,
To šat sprostý, povrhaný,
Každý na něm nouzi pozná,
Změňme si ji na kaftany!“
Starý otec sedí tiše,
Poslouchaje syna skromně,
Vzdychne si a myslí sobě:
„Ten nebude vojtou po mne!“

Jinak zase vypravoval
Vasil, příjev od Krakova,
A hromada pováživě
Poslouchala jeho slova:
„Vašnosti, tam pěkně mluví,
Oh, tam hezké písně pějí,
Každý zpívá krakovjaka.
Naše písně smutně znějí,
Smutná slova, smutná nota,
Až i echo smutně pláče;

Tam však veselé jsou písně
Až v člověku srdce skáče.
K čemu u nás píseň taká?
Pějme raděj krakovjáka.“
Starý otec sedí tiše,
Poslouchaje syna skromně,
Vzdychne si a myslí sobě:
„Ten nebude vojťou po mne!“

Přijel Šimon z Ukrajiny,
Každý je naň žádostivý,
Se všemi se vlídně vítá,
Vypravuje divné divy:
„Dobře — praví — v Ukrajině,
Míli přehlídne i slepý,
Nepřehledné jsou tam pláně,
Samé stepi a zas stepi.
Byť však byly hory zlata
Nasypané v Ukrajině,
Stýskalo by se mi přece
Po mé vísce — po rodině!
Kéž by se jen u nás vedla
Pšenice, jak tam se jaří!
Přines jsem jí trochu domů,
Zkusíme to, snad se zdaří.
Každému dám na památku
Hrst pšenice do začátku.“
Starý otec poslouchaje,
Radostí se celý třese,
Vzdychne si a myslí sobě:
„Syn můj vísce zdar přinese!“

A pak zvolá v unešení:
„Hloupý slepec musí býti,
Kdo chce tělo Slavjanina
Cizím šatem přiodíti!
Hloupější však ten jest jistě,
Nehoden, že vlast ho živí,
Kdo chce ducha svého těšit
Jakous písní z cizí nivy!
Kdo pohrdá řečí otců,
Kdo se k cizím věcem chýlí,
Neprospěje ničím vísce —
Ni Hrehory, ni Vasili.
Kdo však ani v cizí zemi
Nezapomněl na svou vísku,
Pšeničně kdo přines zrna,
By jí dalo někdy zisku;
Kdo zatoužil po své vlasti,
Kdo o světě mluví skromně:
Ten jen může vojťou býti —
Šimone, ty budeš po mne!“
A hromada potěšená
Hlučně jása, volá všude,
Zdar z pšenice prorokujíc:
„Šimon našim vojťou bude!“

Preložil Jos. K.